

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **I. S.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky - Krajské ředitelství policie Libereckého kraje**, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2020, čj. KRPL-41527-13/ČJ-2020-180024-SV, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 30. 6. 2020, čj. 58 A 6/2020-15,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodl o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Zákonný důvod pro zajištění žalovaný spatřoval v nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Žalobce totiž jako příslušník Ukrajiny překročil dne 19. 5. 2020 státní hranici s Polskem, aniž měl pobytové oprávnění na území České republiky. V době překročení státní hranice platilo ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 15. 5. 2020, čj. MZDR 20599/2020-1MIN/KAN, kterým ministerstvo zakázalo vstup na území ČR pro všechny cizince bez příslušného pobytového oprávnění, a to v souvislosti s šířením viru SARS-CoV-2. Obavu z narušení veřejného pořádku ze strany žalobce měl žalovaný proto, že by žalobce mohl šířit právě uvedený nový typ koronaviru. Nebylo známo, zda je žalobce zdravý, současně hrozilo, že nebude dodržovat pandemická ochranná opatření vyhlášená v ČR.

[2] Žalovaný stanovil dobu zajištění žalobce na 60 dnů ode dne omezení svobody, a to s přihlédnutím k předpokládané složitosti výkonu správního vyhoštění, k potřebě karantény po umístění do zařízení pro zajištění cizinců a k možnostem, které žalovaný v rozhodné době k realizaci vyhoštění měl. Žalovaný je totiž povinen zabezpečit přepravní doklady, a to letenku, nebo vyjednávat průvoz cizince přes ostatní státy EU, v nichž je zapotřebí zajistit policejní eskortu. Žalovaný také komunikuje s Ukrajinou o vzetí cizince zpět do domovského státu.

Žalovaný konstatoval, že tyto úkony trvají běžně 20 dnů, ale s ohledem na tehdejší dobu, kdy se po skončení nouzového stavu obnovovaly podmínky pro realizaci správního vyhoštění, se dalo předpokládat, že se čas přípravy vyhoštění prodlouží, a to i s ohledem na obnovu letecké dopravy a uvolňování protipandemických opatření.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, které krajský soud vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil. Krajský soud sice uznal důvod zajištění spočívající v karanténě žalobce jako osoby potenciálně nakažené novým typem koronaviru, shledal však důvodnou žalobní námitku týkající se nepřiměřenosti doby zajištění. Krajský soud konstatoval známou skutečnost, že inkubační doba onemocnění COVID 19 je cca čtrnáctidenní (na takovou dobu bývá nařizována karanténa). Pokud by se po provedené karanténě ukázalo, že žalobce onemocněním COVID 19 netrpěl, odpadl by důvod, pro který byl zajištěn. Žalovaný sice odůvodňoval dobu trvání zajištění i složitostí přípravy správního vyhoštění v souladu s § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nemůže však jít k tíži žalobce, že žalovaný není schopen, byť z objektivních důvodů, provést správní vyhoštění dříve. Krajský soud tak dospěl k závěru, že byla doba zajištění stanovena v příliš dlouhém trvání, neboť by postačilo toliko zajištění během karantény žalobce.

[4] Z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by stanovil zajištění na příliš dlouhou dobu. Stěžovatel dobu zajištění nestanovoval jen s ohledem na provedení karantény, ale také s přihlédnutím ke složitosti přípravy správního vyhoštění. Tím se ale krajský soud vůbec nezabýval. Stěžovatel v rozhodnutí shrnul důvody, pro které mělo být provedení správního vyhoštění složitější než obvykle (viz bod [2]). Důvod zajištění by trval i po provedené karanténě, neboť z chování žalobce plynulo nebezpečí, že nebude dodržovat protipandemická ochranná opatření. Ostatně jen vstupem na území ČR jedno z ochranných opatření porušil. Státní hranici žalobce překročil mimo místa určená k překračování státních hranic, na kterých byla prováděna kontrola osob. Nepředložil ani test s negativním výsledkem na přítomnost viru SARS-CoV-2. Též se neohlásil příslušné hygienické stanici, která by mohla rozhodnout o karanténě. Tímto jednáním tak zavedl příčinu k obavě, že může ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek ve smyslu § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu.

[5] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil NSS v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Předně není důvodná kasační námitka, že krajský soud vyhodnotil potřebu vykonat u žalobce karanténu jako jediný důvod, pro který stěžovatel stanovil dobu zajištění na 60 dnů. Naopak se krajský soud zabýval i stěžovatelem tvrzenou složitostí přípravy správního vyhoštění. Takový důvod však dle krajského soudu nemůže sám o sobě obstát v případě, že by plynutím času odpadl samotný důvod zajištění. Tyto úvahy krajský soud rozvedl v bodech 21 až 25. NSS k tomu doplňuje, že administrativní náročnost realizace vyhoštění není důvodem zajištění. Za podmínky, že trvají důvody zajištění, však může administrativní náročnost ospravedlnit určení doby zajištění.

[8] NSS se ztotožňuje s krajským soudem, že zajištění v trvání 60 dnů nebylo v případě žalobce důvodné. Zajištění cizince představuje omezení či zbavení osobní svobody. Přistoupit k takovému opatření je tedy nutno za přísných zákonných podmínek vycházejících z ústavních limitů. Osobní svobodu zaručuje Listina základních práv a svobod v čl. 8 odst. 1.

pokračování

Současně na zajištění cizince dopadá čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Z té plyne požadavek na zákonnou úpravu zajištění, aby jasně a předvídatelným způsobem vymezovala podmínky zajištění nebo jiného zbavení osobní svobody. Takové zbavení (omezení) osobní svobody musí sledovat Úmluvou vymezený účel (např. zamezení vstupu na území nebo vyhoštění). K zajištění bude v souladu s čl. 15 odst. 1 směrnice 2008/115/ES (návratová směrnice)¹ zejména nutno přistoupit tam, kde hrozí nebezpečí skrývání nebo vyhýbání se přípravě návratu či vyhoštění, nebo jiného ztěžování provedení těchto úkonů. To však jen za podmínky, že není možné užít mírnějšího prostředku (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, body 22 a 23).

[9] V § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se mezi důvody zajištění stanoví též ohrožení bezpečnosti státu a narušení veřejného pořádku. Pokud již byl shledán důvod k zajištění, musí zajištění trvat jen po nezbytně nutnou dobu vedoucí k dosažení sledovaného účelu.

[10] Stěžovatel přistoupil k zajištění žalobce z důvodu dle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z obavy z možného narušení veřejného pořádku žalobcem tím, že nebude respektovat ochranná opatření přijatá v ČR v souvislosti s šířením onemocnění COVID 19. To stěžovatel dovodil z toho, že žalobce překročením státní hranice jedno z takových nařízení již porušil (viz bod [4]). Zejména panovala obava z možného šíření viru SARS CoV-2 ze strany žalobce, který měl v úmyslu cestovat do Příbrami za příbuznými, přičemž neměl test s negativním výsledkem na přítomnost tohoto viru. Proto bylo dle stěžovatele nutné vykonat karanténu.

[11] Krajský soud považoval zajištění cizince z důvodu výkonu karantény za dostatečný důvod podřaditelný pod § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Tento závěr není kasační stížností nijak zpochybněn a NSS se k němu tedy nevyjadřuje.

[12] Spornou je v této věci další úvaha stěžovatele v jeho rozhodnutí, která má ospravedlnit zajištění a jeho dobu, totiž že žalobce nebude dodržovat další ochranná opatření nařízená v ČR proto, že svým vstupem na území naší republiky již jedno z nich porušil. NSS se zde shoduje s krajským soudem. Jedná se totiž o zjednodušující úvahu stěžovatele, která se nijak nezakládá na dalším posouzení. Ze správního spisu neplyne odmítavý postoj žalobce k dodržování ochranných opatření v ČR. Právě proto nemůže ničím a nijak neodůvodněná obava z budoucího nedodržování těchto opatření obstát jako důvod k zajištění. Žalobce naopak před stěžovatelem přiznal, že měl za to, že se již smí do ČR cestovat. Tedy ani nelze dohledat úmysl žalobce porušit ochranné opatření v ČR při překročení hranic. Nevykonání karantény v Polsku též nelze žalobci přičítat do té míry, že by to znamenala jeho odmítavý postoj k ochranným opatřením. Lze si totiž jen stěží představit, jak by mohl žalobce, který cestoval přes Polsko do ČR, vykonat v Polsku karanténu. NSS tyto prohřešky žalobce nijak nezlehčuje, pouze má za to, že z nich do budoucna nelze bez dalšího vyvodit odmítavý přístup žalobce k dodržování ochranných opatření na českém území.

[13] NSS tak souhlasí s krajským soudem, že pokud stěžovatel zajistil žalobce z obavy ze šíření viru SARS-CoV-2 (vykonání karantény) a z obavy, že nebude dodržovat ochranná opatření (tento důvod je přitom lichý), přičemž neuvedl žádný další důvod zajištění, postačovalo zajištění žalobce pouze po dobu karantény. Stanovenou šedesátidenní dobu zajištění stěžovatel

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98-107

odůvodňoval sice náročností přípravy správního vyhoštění, ale jak správně uvedl krajský soud, v „*takovém případě by byl cizinec nadále zbaven osobní svobody pouze z důvodu pomalosti činnosti státu, zatímco důvod původně existující na jeho straně již odpadl.*“ Takový stav je zjevně v rozporu s výše vytyčenými principy (viz bod [8]).

[14] NSS tak konstatuje, že nejpozději v okamžiku, kdy uběhla karanténní lhůta, a bylo jisté, že žalobce virem SARS-CoV-2 není nakažen, odpadl důvod, pro který jej stěžovatel zajistil (NSS opakuje, že zákonnost tohoto důvodu zajištění v nynějším rozsudku neřeší). Stěžovatel mohl po uplynutí 14 dnů přinejmenším zvážit využití mírnějších prostředků (§ 123b, § 123c zákona o pobytu cizinců) k zajištění správního vyhoštění. Ze správního spisu plyne, že do ČR přijel žalobce za rodinou (žijící v Příbrami) a uvedl adresu, kde se bude zdržovat. Stěžovatel v rozhodnutí netvrdil, že jsou tu indicie, podle nichž se bude žalobce vyhoštění vyhýbat. Zajištění po dobu 60 dnů proto nebylo v dané věci přiměřené, ani pro něj nebyl žádný vážný důvod. Odkaz na složitost přípravy správního vyhoštění není dostatečným důvodem pro trvání omezení osobní svobody, pominou-li důvody samotného zajištění. Rozhodnutí stěžovatele proto bylo nezákonné a krajský soud jej správně zrušil.

[15] Z výše uvedených důvodů NSS v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. kasační stížnost zamítl. O náhradě nákladů NSS rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch. Žádné náklady nevznikly ani na straně žalobce, který ke kasační stížnosti vyjádření nepodal. Proto NSS nepřiznal náklady řízení ani stěžovateli, ani žalobci.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu